

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 21 Mayıs 2019
Sayı : 11075

12566

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Anayasa'nın 98 ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. Maddeleri gereğince Sağlık Bakanı Sayın Fahrettin KOCA tarafından yazılı olarak yanıtlanması konusunda gereğini arz ederim.

Saygılarımla,

M. Bakan.

Murat BAKAN
İzmir Milletvekili

14 Mayıs akşamı İzmir Bayraklı'da kimya öğrencisi Mahmut Can Kalkan'ın içine siyanür koyduğu şerbeti içirerek anne ve babasını öldürmüştür. Siyanürün, anne ve babasını zehirleyen ve sonrasında kendisine "şizofren" teşhisi konan, Kimya Bölümü 2. sınıf öğrencisi Mahmut Can Kalkan tarafından internetten 130 liraya satın alındığı ortaya çıkmıştır. Kalkan'ın bu ölümcül maddeye bu kadar kolay ulaşması tartışma yaratmıştır.

İnternette arama motorlarına 'Siyanür satın al' yazıldığında ekrana binlerce sonuç düşmektedir. Sonuçların büyük kısmı tıp ve kimya sektörlerinde faaliyet gösteren şirketlerin kendi tanıtımları olsa da, ünlü alışveriş sitelerinde de "Siyanür içeren katı tuzlar ve solüsyonlar", "Siyanür içeren atıklar" gibi başlıklarla ilanlar yer almaktadır.

Siyanür, siyano grubu (-C≡N), bir karbon ve ona üç bağlı azot içeren kimyasal bileşiklere verilen addır. Organik ve inorganik çeşitleri bulunmakta yahut endüstriyel prosesler ile üretilmekte ve kullanılmaktadır. Organik bileşikleri nitril grubu altında isimlendirilir ve çoğu zehirli olmaktan uzaktır. Citalopram, fadrozol ve ledrozol gibi ilaçlar bu gruba örnek olarak gösterilebilir. Öte yandan bazı bitkiler ve hayvanlarca da üretilmektedir. Siyanürü doğal olarak üreten birçok bitki, bakteri ve böcek vardır. Kiraz, badem, kayısı, şeftali, erik, fasulye, patates, turp, lahana, şalgam, brokoli ve mısır siyanürlü bileşikleri doğal olarak üretmektedir. Endüstride ise genellikle taşıma ve saklama güvenliği sebebiyle tuzları sodyum siyanür ve trityum siyanür demir çelik endüstrisi ve maden sanayi gibi çok çeşitli sanayi kollarında kullanılmakla beraber gaz formu hidrosiyanik asit de 'HCN' akrilik fiber, plastik üretimi ve sentetik kauçuk uygulamalarında sıklıkla kullanılmaktadır. Hidrosiyanik asit 28 santigrat derecede kaynama noktasına ulaşır ve acı badem kokusuna sahiptir.

Siyanürün Türkiye'ye ithal olarak geldiğini ifade eden uzmanlar, üretici firmanın ürünü sattığı yere gelerek depolama şartlarını kontrol etme ve bir de beyan zorunluluğu olduğunu dile getirmektedir. Ancak süreç olması gerektiği gibi işlememekte, son kullanıcılar internetten bir tıkla siyanüre erişebilmektedir. Siyanür, bazı asitlerle birleştirildiğinde 'hidrojen siyanür gazı' oluşur. Bu gazın solunması halinde ölümler meydana gelir. Günümüzde muhtelif siyanür çeşitleri farklı endüstri kollarında kullanılmaktadır. Bunlardan en önemlisi kimyasal üretim endüstrisidir. Madencilikte de altın ve gümüş liç proseslerinde kullanılmaktadır. Siyanür kanda bulunan methemoglobin'e irreversible (geri dönüşümsüz) bir şekilde bağlanarak etkinlik

12566

gösterir. Bu özelliği kanın dokulara oksijen perfüzyonunu sağlayamaması sonucu hipoksi'ye ve sonuçta hipoksik şok ve ölüme neden olur. Bu bağlamda;

- 1) Son tüketiciye ulaşana kadar birçok proses, kontrol ve denetimden geçmesi gereken siyanüre erişimin sınırlandırılması hususunda Bakanlığınız bir çalışma yürütmekte midir?
- 2) Gerekli prosesleri tamamlamaksızın siyanür ve bileşenlerini üreten gerçek ve sanal ortamdaki firmalara uygulanan yaptırımlar nelerdir?